

Budapest villanyórája

Évről évre gyorsabban „pörög” Budapest villanyórája: a kifizetett számla szerint 1975-ben 5 milliárd 242 millió kilowattóra villamosenergiát fogyasztott a fővárosi lakosság, többet, mint bármikor. Tavaly új fogyasztási csúcs is született: a legnagyobb teljesítményt november 28-án jegyezték fel, 1121 megawatt-tal.

Az ötödik ötéves tervben a lakosság villamosenergia fogyasztása 42 százalékkal emelkedik.

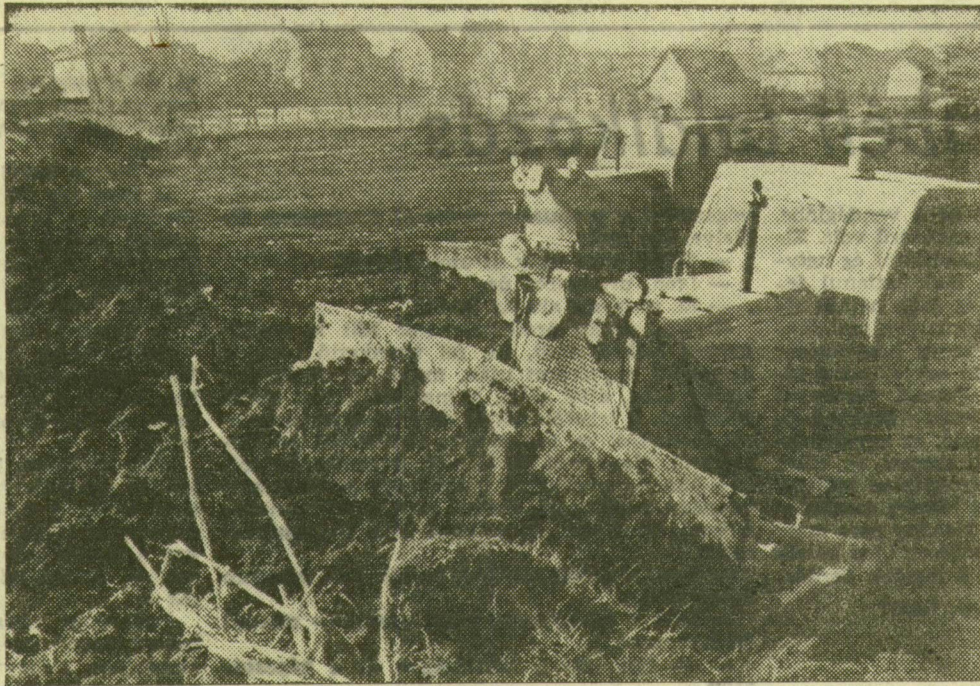
Füzetnorma és takarékoság

Az 1976–77-es tanévre való felkészülés egyik mozzanataként az Oktatási Minisztérium a Művelődésügyi Közlöny 4. számában közreadta a tanév kezdéséhez szükséges, az általános iskolák első osztályától a középiskolák negyedik osztályáig egy-egy tanulóra megállapított füzetnormákat. A kereskedelem ennek alapján hozza majd forgalomba a csomagokat.

Az időben megjelent intézkedés segítséget nyújt ahhoz, hogy az új tanév előtt — és az azt követő években — a kereskedelem a korábban zökkenőmentesebben szervezhesse meg a füzetellátást. Az ipar a füzetnormák és a minisztérium által megadott tanulólétszám alapján gondoskodik az évi füzetkészletről.

A jövőben a tanulókat a normától eltérő füzetek vásárlására nem szabad kötelezni, ugyanakkor a boltok az előírtak szerinti füzetegység-csomagokat árúsítják. Az intézkedés tehát védi a szülőket a felesleges kiadásoktól. A pedagógusok tájékoztatják a tanulókat a füzetnormákról, egyúttal felhívják a figyelmet a füzetek takarékos használatára is.

A készletek helyes elosztása érdekében a jövőben az iskolák és a körzetükhöz tartozó papírboltok vezetői kölcsönösen tájékoztatják egymást a várható igényekről.

(Fotó: Gyenes Kálmán)

Földmunka az északi városrészben

A szegedi lakásépítkezések újabb területet igényelnek. A tarjáni, a felsővárosi és az újszegedi városnegyedek után most kezdődött meg az északi területen, a Csongrádi sugárút és a Rózsa utca déli oldalánál a nagyobb arányú építkezés. Ezen a részen 1710 lakást építenek, házigyári panelekből. Az úgynevezett A/I. ütem lakóházainak helyét készítik elő a földmunkagépek. A DÉLEP hamarosan elkezdheti a közművek építését.

Bölcsészek alkotóköre

A Szegedi Fiatalok Művészeti Kollégiuma mindig inspiráló erő volt a József Attila Tudományegyetem alkotó fiataljai számára. Amikor létrejött a bölcsész alkotókör, e szép tradíciót tekintette példaként, követendő irányul. Az alapító dr. Merényi László volt, a résztvevők száma pedig meghaladta a harmincat. Többségük azonban inkább érdeklődő szándéktól vezéreltetve kérte tagságát.

Furcsa módon az alkotókör megalakulását a bölcsészkaron több ellenérzés fogadta, mint szeretet és segítség. A tehetséges fiatal irodalmárok túlzott igényeket támasztottak velük szemben, működésüket József Attila-i, Nagy László-i teljesítményhez költötték. Egyetemi szerepeiket rendszerint szórzáshasogató esztétikai viták követték, ahol gyakran a kör létezésének jogát is kétségbe vonták, megkérdőjelezték. Az alkotókör tagjai a jogos személyi bírálatokat a műhelymunka fontos elemeinek tekintették. Erthető tehát, ha a legértelmesebb kapcsolatot a textilgyár klubjával sikerült kialakítaniuk. Az itt ért bírálatok nem az esztéticizálás szintjén mozogtak, hanem a valóság, talán nem túlzó a fogalmazás: a realitás oldaláról értékelték őket. Két nagy sikerű estet rendeztek a textiles fiatalokkal közösen, az egyiket Kertész Makrójáról vitakoztak, a másik pedig a Csongor és Tünde összehasonlítása volt az Egy fű és a tündér című darabban. Úgy érzik, a munkásfiatalok szeretettel, megértéssel fogadják őket, őszinte baráti viszonyt sikerült kialakítani velük.

Természetesen, mint minden ilyen jellegű mozgalomnak, fontos volt bekerülniük az irodalmi élet áramába, írásokat küldtek tehát a különböző sajtóorgánumokhoz. Válogatásaikkal megismerkedhettek a Magyar Ifjúság, a Szegedi Egyetem és a Délmagyarország olvasói is. Bölcsész-különszámmal szerepeltek az elmúlt esztendőben. A közönséggel való személyes találkozást gödöllői, hódmezővásárhelyi szerepléseik tették lehetővé. Szegeden, a Bartók Fiatal Művészek Klubja és a JATE-klub volt a vendéglátójuk, a textilklubban pedig a tévé látogatta meg őket.

Szilassy Zoltán, az alkotókör jelenlegi vezetője, a csoport jelenéről, terveiről beszélt:

Alkotóköri különszámunk — a második — most van készülében. Nyolcan dolgozunk jelenleg. Szőnyi György Endre, Szabó László, Péteróczy Éva (Pécsről) és Zsák László. Közösségünk mindenképp számára nyitott, bár az igazság az, talán éppen azért, mert nagyon összetartozónak érezzük magunkat, zártabb az alkotókör, mint szeretnénk volna. Inkább etikai normák, mint esztétikai kérdések tartják össze közösségünket. A kar támogatja elképzeléseinket, sajnos, legtöbbször ezeknek éppen egyetemen kívül, nem egyetemen fórumokon tudjuk csak megvalósítani.

A szegedi bölcsész alkotókör dolgozik, létezik, időnként hírt is ad magáról. Mindenképpen indokolt lenne nagyobb gondoskodással, támogatással figyelni munkájára.

Z. L. T.

Az összefogás ereje

A munkáslakta Ságvártelep a város tövében sokkalta előbb áll új családi házaival, lakosai életének megváltozott körülményeivel, a már jobb utakkal, gyalogjárdákkal és a további tennikarás tervével, mint esztendővel ezelőtt. Ez csendült ki a művelődési otthonban azon az esti összejövetelen, amelynek célja volt: megválasztani a Hazafias Népfőnt körzeti bizottságot, mert az addigi tisztségviselői mandátuma lejárt. A zsűfolásig megtelt nagyterem ünnepességét hamar forró hangulat váltotta fel, amely mindvégig kísérelte volt a felszólalásoknak. A kívülállóknak az volt az érzése, hogy olyan fórumra talált a legkiesőbb városrészben is, amelyen szókimondó felelősséggel és elhivatottsággal foglalkoznak a közélet dolgival.

Tíz- és tízezekre menő társadalmi munka van a telep lakossága mögött. A városi tanács által biztosított betonlapokból utcák sorának gyalogjárdáit építették meg és rendezték a többit is. Rendbehozták az iskola körüli utakat is, az úttestre már csak bitumenréteget kell húzni. Amit a lakosság el tud végezni a maga erejéből, arra itt nem kell noszogatni senkit. Magas viszont a talajvíz, amellyel egymaguk nem tudnak mit kezdeni. Sok ház pincéjét, kertjét most is víz emésztli. Két kicsi, korszerűtlen élelmiszerüzlet közül egyik az ELIKER-é, a másik az ÁFESZ-é. Nagyon kellene nekik egy, legalább 300 négyzetméter alapterületű ABC-áruház, amelynek megteremtésére keresik a lehetőséget az illetékesek. Az persze más kérdés, hogy a jelenlegi körülmények között a napnak nem minden szá-

kában lehet kenyeret kapni. Ez a rendelés tunyasága, mint ahogy az is, hogy akkor nem lehetett itt teát kapni, amikor a belvárosi üzletekben hónapos teavásárt rendeztek ajándékkal. Az is érthetetlen, hogy még mindig nem hozták rendbe az ELIKER-üzlet épületének tetőzetét, ahonnan vagy húsz cserepet még decemberben lesodort a szél.

Legnagyobb tervük a talajvíz leküzdése után, hogy vezetékes gázhoz jusson a telep. Nem elérhetően igényez, hiszen a vágóhídtól kell csak továbbvinni a gerincvezetékét, amely kifuthat Mihálytelekre, sőt Rószkőre is. A lakosság több mint 90 százaléka igényt tart a vezetékes gázra. A szolgáltatásnak ez a megvalósítása vinné csak igazán közel a városhoz ezt a munkáslakta telepét, amely ügyei intézésében nagyon is komoly felelősségteljes és tettekre-

Nem túlzás: talán ha késő éjszakáig adott volna szót a résztvevőknek a tanácskozás elnöksége, addig tudtak volna beszélni közös dolgaikról, amelyek mellett ott érzik pártvezetőiket, a telep kommunistáit. Még az is napirendre került, hogy miképpen lehetne az iskola és az óvoda napközijéből kiszorult gyermekeknek a telep valamelyik vendéglőjében ebédet főzni, vagy az ételt onnan elvinni haza, hogy a munkában levő családokon ezzel is segítsünk.

Van, lesz miről tanakodnia, keresni a megoldások útját a Hazafias Népfőnt 30 tagú körzeti bizottságának, amelyet most megválasztottak és közülről hirtágú küldöttséget a városi értekezletre. A körzeti bizottság még akkor este összeült és sorából megválasztotta tükárnak dr. Horváth Imrét, a MEM Elélmiszter Higiénia Ellenőrző állatorvosát, elnöknek Ambrus János technikus, elnökhelyettesnek Farkas Istvánné adminisztrátort. A Hazafias Népfőnt Szeged városi bizottsága ezen alkalommal emléklappal köszönte meg Nyitrai Antal nyugdíjasnak sokoldalú társadalmi munkásságát, amelyet esztendőnkön át kifejtett a telep lakosainak javára.

L. F.

Az ember repülése

Ki hallott a szegedi fuvósötöséről? Igaz, az ideai filharmóniai évad utcai plakátjain föltűnik, Sosztakovicsoz játsszanak március végén, de hát már tudják, ez a műsorszám elmarad, tudják és nem csodálkoznak rajta, hozzászóltak.

Több mint tíz éve, 1965 őszén léptek pódiumra először, éppen egy budapesti zenei versenyen, nem csoda, ha helyezetlenül végeztek. A filharmónia viszont méltányolta tudásukat, kategorizálta az együttest, mely tíz esztendő során jó hat koncerten szerepelt. Ahhoz viszont, hogy életképes maradjon, rendszeres munka szükségeltetik, s leszámítva a csüggés óráit (amit maguk hónapokban mérnek), azért hetente kétszer próbát tartanak. Gondozzák a repertoárt, hátha eszébe jutnak valakinek. Muzsikálnak maguknak, pedig a lélekzenesítő, meghitt légkörű társas zenélés aligha fadkényszerből náluk, hiszen éppen a zene a hivatásuk, valamennyien a szimfonikusoknál játszanak, próbát, koncertet, operát, Szegeden és másutt. Magányosok klubja — legyinthetne valaki, ha nem irritálna szép szándékú vállalkozásuk. Vállalkozásuk, mely találkozik közművelődési politikánk erőfeszítéseivel: tömegekhez juttatni el a művészetet. Zenei ismeretterjesztésünk gyermekcipőben jár, mikor a munkásokra, fizikai dolgozókra gondolunk, akikről idegen a komoly zene, igényük sincs rá. „Az ember zenéje — írja egy tanulmányában Losonczy Ágnes — éppen úgy az ember lényegéhez tartozik, mint a repülés a madárhoz. A repülést mindig irigyelte az ember a madártól, de a zene egy kicsit az ember repülése.” A filharmónia szervezett keretek között évente közel ezer bérleteséhez jutatta el Szegeden az élő zenét (leszámítva most majd háromezer diákot, legalábbis papíron), rendre ugyanazokhoz: értelmiségiekhez, egyetemistákhoz, főiskolásokhoz. Könnyű kiszámolni, tízezrek maradnak moccanatlanul, anélkül, hogy valaki elébük menne, közelükbe férközne. Hasonlót próbált jó másfél éve a szegedi fuvósötös. Népszerű számokból rövid műsort ajánlott föl, társadalmi munkában is elvinné gyári klubokba, kötetlenül, kedvcsinálóan. Nem kellett jóformán senkinek. A székkutasi kultúrház-igazgató valahonnan megtudta, ott mutatkoztak be jó esztendeje, meg a teletüvekben, néhány embernek. Azóta várják a jelentkezőket.

Tű a szénakazalban

Hol lehetők meg a munkásművelődés ügyének gazdái: lelkes szervezők, propagálói? Minap a filharmóniai évad értékelésén hangzott el: az élő muzsika igazi közönségbázisa a fiatalság, csupán a felnőtt bérletesek 40 százaléka egyetemista, főiskolás. Lakatos Éva, az Országos Filharmónia igazgatója arról beszélt, régóta szeretnék fölnyitni a zslípeket, új közönséget látni a koncerttermekben — mégha kockázattal is jár. Megfelelő előkészítés nélkül persze nagy kockázattal, de hát ki tiltja az előkészítést. Körülbelül olyasmiről lenne szó, amivel a szegedi kirendeltég fiatal vezetője próbálkozott a szakmunkásképzősök körében. Két-két előadást szerveztek Makóra, Hódmezővásárhelyre és Szegedre, olyan műsorokat, ahová nem ülnek be tájékozatlanul a holnap munkásai, még az általános iskolából hozott ismereteikre hagyatkozhatnak. Az operai Bánk bán keresztmetszetét Pál Tamás vezetésével mutatták be a színházban: Réti Csaba, Berdál Valéria, Gortva Irén, Gyimesi Kálmán, Gregor József — a másikon pedig Meszlényi László kitűnő ismeretével éppen a szegedi fuvósötös játszott népek dalából, Ugyai Ilona sikeres koreográfiájára balettek táncoltak, Gyimesi Kálmán Kodály népdalfeldolgozásából énekelte. (Szegeden holnap, pénteken délután mutatják be, a Tömörkényi zeneművészeti szak-középsiskola nagytermében.)

A kezdeményezés csupán formájában, könnyedebb, kötetlenebb arculatával új, korábban az ifjú szakmunkásjelölteknek önálló filharmóniat koncerteket adott — bár nem nagy sikerrel. Az akció viszont feltétlenül figyelemre méltó, hiszen az első lépések ígéretével biztat — ha további lépések követik. A filharmónia persze egyedül képtelen többre vállalkozni, társadalmi összefogás nélkül nem megy. Úgy hiszem, kényelmesek vagyunk. Mert több óhaj kinyitni a hangversenytermeket azoknak, akiket az élő zenéhez érzéketlennek hiszünk, s szeretünk általában fogalmazni, mert meglehet, általában érzéketlenek — ezért aztán egymásra nézünk, egymásra várunk, kezdje a másik. Kezdje, de honnan? Ertekezletek, jelentések tömkelegében hangoztatjuk, leírjuk: közművelődési program a művészetek közelebb hozni a tömegekhez. S mivel nagy célokról, távlatokról van szó, az első lépések könnyörten kikövetelése, mint tű a szénakazalban, belevész a szónoklatokba. Így tényleg nehéz...

Nikolényi István

Idei egészségügyi beruházások

Minden eddiginél többet, 12,8 milliárd forintot fordítanak az idén egészségügyi kiadásokra. Az összeg 7,9 százalékkal haladja meg az előző évben erre a célra fordított költségeket.

Az év során a gyógyintézetek ágyak számának emelkedését szolgálja a nagyatádi 500 ágyas kórház, a miskolci megyei kórház 386 ágyas gyermekosztályának, a budapesti Róbert Károly körúti kórház 124 ágyas szülészeti pavilonjának megépítése, valamint a nyiregyházi és mátészalkai kórház 345 ágyas, a szolnoki kórház 268 ágyas fejlesztése, továbbá a

gyöngyösvisontai 250 ágyas, a szekszárdi 144 ágyas, a váci és ceglédi 100–100 ágyas elmeosztály és a harkányi szanatórium 120 ágyas új épületének átadása.

A tanácsai kórházak fejlesztése mellett ugyancsak ebben az évben fejezik be az Országos Kardiológiai Intézet és a MÁV 120 ágyas hévízi szanatóriumának építését, s a balfi gyógyfürdő kórház is újabb 40 ágyval bővül. Budapestben, Kistarcsán és Kecskeméten új kórházat is építenek. Év végére a 10 ezer lakosra jutó gyógyintézetek ágyak száma az előző évi 86-ról 88-ra növekszik.

Az általános körzeti orvosi hálózat ebben az évben 28 új körzettel bővül, s az egy körzetre jutó lakosok száma az év végére 2580-ra csökken. A gyermekkörzeti orvosi hálózat fejlesztését 30 gyermekszakorvos munkába állításával biztosítják, a rendelőintézeti szakellátás javítására a szakorvosi órák száma 500-al növelik.

A tanácsai kezelésben levő bölcsődei helyek száma ebben az évben 3600-al nő. A szociális otthonok hálózatának fejlesztése további 540 idős ember elhelyezését biztosítja. Az öregek napközi otthonainak száma is 47-tel bővül.